

TRYGVE BRATTELI

1. Mai-tale i Tromsø.

(utdrag)

I vel et år har Arbeiderpartiet igjen hatt Regjeringen i Norge. Det har vært en interessant og arbeidskrevende periode. Situasjonen er preget av at det ikke lenger var grunnlag for noen flertalls-regjering i landet vårt. I en slik situasjon kan et stort parti som Arbeiderpartiet ikke gjemme seg bort, fordi om situasjonen kan synes vanskelig.

Vi har gjennom partiprogram og regjerings-erklæring gjort det klart både for tilhengere og motstandere hva Regjeringens arbeidsgrunnlag er. Vår holdning er den at dette arbeid fortsetter så lenge vi kan skaffe oss rimelige muligheter til å videreføre vår politikk.

Nettopp i det siste året har selvfølgelig markedssaken trukket på seg mye av den politiske interesse. Det har vært Regjeringens vanskeligste og mest arbeidskrevende sak. Men virksomheten har ikke vært begrenset til denne ene saken. På vide områder er det gjort en systematisk innsats, som også har gitt betydelige resultater.

Det er lagt fram en rekke forslag for å gjøre boligpolitikken mer effektiv. Hele dette saksområdet er dessuten gjennomarbeidet og nye retningslinjer er nettopp lagt fram for Stortinget.

På liknende måte er det arbeidet med enkelt-saker og med grunnleggende retningslinjer for å aktivisere distriktpolitikken.

Stortinget har nettopp vedtatt lov om vesentlige nye tiltak for bedriftsdemokratiet, med opprettelse av bedriftsforsamlinger med betydelig avgjørelsesmyndighet. Dette er den foreløpige slutten på et arbeid som nå har pågått sammenhengende i 20 år. Nå melder alle partier seg med krav om farskap til programmet om industrielt demokrati.

Den største sosiale sak nettopp nå er forbedelsen til å senke pensjonsalderen til 67 år. Saken er behandlet av Stortinget på grunnlag av Regjeringens melding, og det har blitt samlet tilslutning til hovedlinjene i den. Lovproposisjonen er nå lagt fram for Stortinget med sikte på at den nye pensjonsalder skal gjennomføres fra første årsskifte.

Det er gjennomført ferieordning for jordbrukere og det vil bli gjennomført en ordning for fiskere.

Det er satt betydelig økt fart i voksenopplæringen, blant annet ved å gi de store opplysningsforbundene meget bedre arbeidsmuligheter.

Arbeidet med naturvern kommer bedre i gang. En permanent strandlov er gjennomført. Arbeidet med miljøproblemene vil bli tatt mer systematisk opp

gjennom et nytt miljøverndepartement som nå blir opprettet, etter at Stortinget om noen dager gir de nødvendige bevilgninger.

Funn av olje og gass på den norske kontinental-sokkelen har stilt vårt land overfor nye og interessante oppgaver. Det er en oppgave for regjering og storting å sørge for at disse nye ressurser blir brukt slik at hele folket får fordel av det.

Private interessenter som får høve til å investere milliardbeløp, vil lett bli besatt av interessen for hurtigst mulig å tømme ut de nye olje- og gasskilder. Det kan kanskje gi den beste forrentning på kort sikt.

Jeg vil advare mot at folk flest blir besatt av en slik feber. Her må arbeidet på et nytt område drives systematisk. Vi må på forsvarlig måte bygge opp den administrative, tekniske og vitenskapelige kapasitet som er nødvendig for å vareta de norske interesser på feltet. Den nasjonale oppgave er både i omfang og tid å forvalte tilgangene av olje og gass slik at de blir til mest mulig nytte for landet.

Det arbeides planmessig med å legge grunnlaget for en moderne statlig industripolitikk. Vi står foran helt nye perspektiver for den videre utvikling av norsk industri. En stor del av vår eksport har vært store kvanta av lite bearbejdede varer basert på tømmer, fisk, malm og vannkraft. Denne tradisjonelle produksjon åpner ikke de store nye muligheter. Stadig bedre utdanning av hele folket, vitenskap og moderne teknologi fører til at vi må legge stadig

større vekt på nye produksjonsfaktorer og nye produkter.

Det er i dette perspektiv at også videre industrialisering av Nord-Norge må sees. Her er det i vårt land nødvendig med en betydelig statlig innsats for å fremme en moderne industripolitikk.

Vi står nå midt oppå i et lønns- og inntektsoppgjør, som omfatter det meste av det norske folk. De store gruppene har sterke og erfarne organisasjoner som tar vare på dette, og jeg skal ikke gå inn på detaljer i dette. Det varige og solide samarbeid mellom fagorganisasjonen og Arbeiderpartiet er blant annet basert på at de to gjensidig respekterer hverandres arbeidsområder.

Alle har observert at oppgjørene denne gangen ikke er enkle. Det er betinget av hele konjunktursituasjonen. Jeg tror de fleste ser det som en betryggelse at det foreligger anbefalte meklingsforslag i det private arbeidsliv, og at det blir et anbefalt forslag for de fleste som arbeider i staten og kommunene.

Det er viktig å verne om de resultater som er nådd for lavtlønnsgruppene, og at vi innretter oss slik at det blir økonomisk plass til å senke pensjonsalderen til 67 år fra første årsskifte.

Det er hverdagens trofaste innsats som over tiden former en bedre verden. Arbeiderbevegelsens styrke består i evnen til å bruke det brede fellesskaps samlede krefter til å løse tidens oppgaver på de forskjellige feltet

Arbeiderpartiet og fagorganisasjonen former sine programmer og sin politikk i den bredeste kontakt med de folkegrupper bevegelsen skal tjene.

Den demokratiske arbeiderbevegelse har gjort og gjør en gjerning som gir den rett til å ha respekt for seg selv og sin virksomhet.

Mulighetene ligger åpne foran oss. Den demokratiske arbeiderbevegelsen kan bli den ledende politiske kraft i Norge. Om muligheten skal bli nyttet, avhenger helt av de store grupperes evne til samarbeid og fellesskap, til samhold og kameratskap. Vi må overvinne tvil og utbrudd, forene kreftene i en samfunnsmakt som skal forme framtidens Norge med frihet og likestilling, med demokratisk sosialisme.